

Гыязов А.Т., Кунназаров А.Ы., Үсөнов М.М.

САНАРИПТИК, ЖАШЫЛ ЭКОНОМИКА МЕНЕН ШАРТТАЛГАН
ӨНӨР ЖАЙ ТҮЗҮМҮН ОПТИМАЛДАШТЫРУУ ЖАНА МОДЕРНИЗАЦИЯЛОО ЖОЛУ
Гыязов А.Т., Кунназаров А.Ы., Усонов М.М.

ПУТЬ ОПТИМИЗАЦИИ И МОДЕРНИЗАЦИИ ПРОМЫШЛЕННОЙ
СТРУКТУРЫ, ОБУСЛОВЛЕННЫЙ ЦИФРОВОЙ, ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКОЙ
Gyyazov A., Usonov M., Kunnazarov A.

THE PATH OF OPTIMIZATION AND MODERNIZATION OF THE INDUSTRIAL
STRUCTURE, DRIVEN BY THE DIGITAL, GREEN ECONOMY

УДК: 338.43

Бөлүшүү экономикасы интернет платформасы аркылуу ресурстардын чектөөлөрүн бузат жана жаңы бизнес моделин камсыз кылат. Келечекте реалдуу экономикада бөлүшүү модели дагы тереңдейт. Мисалы, жалпы саякат, жалпы кеңсе, жалпы кампа ж.б., санариптик платформалардын жардамы менен ресурстарды ийкемдүү жана тез бөлүштүрүү, социалдык ресурстарды ысырап кылууну бир топ кыскартууга болот. Бөлүшүү экономикасы ресурстарды пайдалануунун натыйжалуулугун гана жогорулатпастан, ошондой эле социалдык жана экономикалык структураны оптималдаштырууга жана өркүндөтүүгө көмөктөшөт, ошондой эле аз көмүртектүү жана жашыл экономикалардын туруктуу өнүгүшүнө өбөлгө түзөт. Бул изилдөөнүн негизги максаты – санариптик жана жашыл экономика концепцияларын өнөр жай түзүмдөрүнө киргизүү жолу менен туруктуу өнүгүүгө жетүү, экологиялык таасирлерди минималдаштыруу жана экономикалык өсүштү камсыз кылуу. Мындан тышкары, изилдөөлөрдө жаңы технологияларды жана жашыл өнөр жай ыкмаларын колдонуу аркылуу чыгымдарды азайтуунун, ишканаларды модернизациялоонун жана экологиялык балансты сактоонун жолдору тууралуу пикирлер сунушталат.

Ачкыч сөздөр: Жашыл экономика, оптималдаштыруу, санариптештирүү, санариптик платформалар, трансформация, жасалма интеллект, модернизациялоо

Экономика совместного использования преодолевает ограничения ресурсов через интернет-платформу и обеспечивает новую бизнес-модель. В будущем модель совместного использования в реальной экономике станет еще глубже. Например, общие поездки, общий офис, общий склад и т. д.Б., гибкое и быстрое распределение ресурсов с помощью цифровых платформ, что значительно сокращает потерю социальных ресурсов. Экономика совместного использования не только повышает эффективность использования ресурсов, но также способствует оптимизации и улучшению социальной и экономической структуры, а также способствует устойчивому развитию низкоуглеродной и зеленой экономик. Основная цель этого исследования-добиться устойчивого развития, минимизировать воздействие на окружающую среду и обеспечить экономический рост за счет внедрения концепций цифровой и зеленой экономики в промышленные структуры. Кроме того, исследования предлагают мнения о способах снижения затрат, модернизации предприятий и поддержания экологического баланса за счет использования новых технологий и методов зеленой промышленности.

Ключевые слова: зеленая экономика, оптимизация, оцифровка, цифровые платформы, трансформация, искусственный интеллект, модернизация

The sharing economy overcomes resource constraints through an online platform and provides a new business model. In the future, the sharing model in the real economy will become even deeper. For example, shared travel, shared office, shared warehouse, etc., flexible and fast allocation of resources through digital platforms, which significantly reduces the loss of social resources. The sharing economy not only improves resource efficiency, but also contributes to the optimization and improvement of the social and economic structure, and contributes to the sustainable development of low-carbon and green economies. The main goal of this study is to achieve sustainable development, minimize environmental impacts, and ensure economic growth through the introduction of digital and green economy concepts into industrial structures. In addition, research offers opinions on ways to reduce costs, modernize enterprises, and maintain an ecological balance through the use of new technologies and methods of green industry.

Key words: green economy, optimization, digitization, digital platforms, transformation, artificial intelligence, modernization

Киришүү: Санарип технология жашыл өндүрүштүн өнүгүшүнө өбөлгө түзөт, негизинен эки аспектиде чагылдырылган: интеллектуалдык өндүрүш жана таза өндүрүш. Акылдуу өндүрүш автоматташтыруу жана робототехника технологиясын киргизүү аркылуу өндүрүш процессинде чийки заттын ысырап болушун азайтат, айлана-чөйрөнү көзөмөлдөө технологиясы жана булгоочу заттарды тазалоо тутумдары аркылуу өндүрүштөгү калдыктарды, саркынды сууларды жана калдыктарды чыгарууну азайтат; Санарип технология продукцияны долбоорлоо стадиясында жашыл инновацияларды мүмкүн кылат, мисалы, продукцияны өндүрүү үчүн 3D басып чыгаруу технологиясын колдонуу, чийки заттардын ысырап болушун азайтат жана өндүрүштүн натыйжалуулугун жогорулатат.

Жаңы өнөр жай революциясы жана экономиканы модернизациялоонун “жашыл” вектору 21-кылымдын башындагы аныктоочу өзгөчөлүктөрдүн бири - өнөр жай революциясы, өнүккөн жана эн динамикалуу өнүгүп келе жаткан өлкөлөрдүн «билим экономикасына» жана өндүрүштүк-технологиялык базасы өнүккөн өнөр жай өндүрүшүнүн жаңы моделине активдүү өтүүсүн билдирет.

Технологиялар (маалымат жана коммуникация МКТ) жана жаңы, (технологиялар, биотехнология; робототехника; жаңы материалдар: ж.б.) Жаңынын негизги себептери бул өнөр жай революциясы илимий-техникалык жана экономикалык өнүгүүнүн циклдик мүнөзү менен байланышкан, ал бирдиктүү системаны түзүүчү технологиялык структураны өзгөртүүнү камтыйт (анын потенциалы экономикалык өсүштүн негизи жана кыймылдаткыч күчү) процесс жана ошол эле учурда жаңы өнөр жай моделинин маанилүү мүнөздөмөсү өндүрүш жана бүтүндөй эл чарба комплекси ылдам өсүп жатат. Экологиялык жана климаттык проблемалардын актуалдуулугу бул дүйнөлүк экономиканын өнүгүүсүндөгү «жашыл» фактор катары туура каралышы мүмкүн, акыркы он жылдыкта калкка тийгизген таасиринин ыктымалдуулугунун жана масштабынын критерийлери боюнча экономикалык объектилер, тактап айтканда экологиялык жана климаттык тобокелдиктер (анын ичинде аба ырайынын кескин өзгөрүшү, табигый кырсыктар, өзгөчө кырдаалдар) техногендик мүнөздөгү экологиялык кырдаалдар, экосистемалардын бузулушу жана жоготуу, биологиялык ар түрдүүлүк) глобалдык үчүн артыкчылыктуу чакырыктар жана коркунучтар болуп саналат. Мунун себеби каралып жаткан жаратылыш ресурстарынын тартыштыгы эмес дүйнөлүк экономиканын моделдеринде негизги чектөө катары колдонулган динамикасы астында иштелип чыккан; жана ичинде эмес колдоочулары бул ресурстардын көптүгү жана тиешелүүлүгүнө жараша төмөн наркы. "Чийки заттын каргышы" түшүнүгү негизги болуп эсептелген жана көбүнчө каралып жатат бир катар өлкөлөрдө, анын ичинде Кыргызстандын экономикалык өсүштүн басаңдашынын себеби, технологиялардын сапаттык деңгээлинде: (а) экологиялык ресурстарды пайдалануу жаратылыш чөйрөсү, анын ичинде бул ресурстарды кайра иштетүү жана аларды сактоо экологиялык сапат; (б) калктын жана өндүрүштүн олуттуу ыңгайлашуусу жаратылыш чөйрөсүнүн шарттарынын, өзгөчө глобалдык климаттын өзгөрүшү болуп саналат.

Реалдуу экономика менен санариптик экономиканын терең интеграциясы келечектеги экономикалык өнүгүүнүн сөзсүз тенденциясы болуп саналат жана улуттук атаандаштыкка жөндөмдүүлүктү жогорулатуу, өнөр жайды жаңыртуу жана туруктуу өнүгүүгө көмөктөшүү үчүн чоң мааниге ээ. Санариптик технологияларды жана салттуу тармактарды интеграциялоону тездетүү менен, ал экономиканын жогорку сапаттагы өнүгүүсүнө гана көмөктөшпөстөн, жаңы бизнес моделдерин жана өнүгүү мүмкүнчүлүктөрүн түзө алат. Бул процессте, технологиялык инновациялар, өнөр жай интеграциясы жана маалыматтардын коопсуздугу сыяктуу кыйынчылыктарга карабастан, бул чакырыктар инновациялар жана кызматташтык үчүн кеңири мейкиндикти камсыз кылат. Демек, реалдуу экономика менен санариптик экономиканын терең интеграциясына көмөктөшүү стратегиялык да, ошондой эле бул стратегиялык муктаждыктарга жооп берет жана реалдуу өнүгүү үчүн сөзсүз тандоо болуп саналат.

Глобалдык санариптештирүү процесси тездеген сайын санариптик технологиянын тез өнүгүшү экономиканын ар кандай секторлорунун иштөө моделине терең таасирин тийгизди. Жасалма интеллекттен, нерселердин интернетинен, чоң маалыматтардан 5G байланыш технологиясына чейин санариптик технология дүйнөлүк өнөр жай түзүмүндө жана экономикалык формада терең өзгөрүүлөргө көмөктөшүп, жашоонун бардык чөйрөсүнө киришин улантууда. Бул контекстте реалдуу экономика салттуу өсүү моделинен келип чыккан тоскоолдуктарга жана трансформациялык кысымдарга дуушар болууда, санариптик экономика өнүгүп келе жаткан экономикалык форма катары, технологиялык инновациялардагы артыкчылыктары аркылуу реалдуу экономиканы трансформациялоого жана жаңылоого көмөктөшүүчү маанилүү күч болуп калды, ресурстарды оптималдаштыруу жана өнөр жай интеграциясы. Демек, реалдуу экономика менен санариптик экономиканын терең интеграциясы

глобалдык экономиканын трансформациясына туруштук берүү үчүн зарыл чара гана эмес, ошондой эле экономиканы сапаттуу өнүктүрүүгө көмөк көрсөтүүнүн бирден-бир жолу болуп саналат.

Барган сайын катаал глобалдуу экономикалык атаандаштыктын шартында санариптик технологияны кеңири колдонуу тармактын негизги атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн жогорулатуунун негизги фактору болуп калды. Реалдуу экономика менен санариптик экономиканын терең интеграциясы салттуу тармактарга өндүрүштүн натыйжалуулугун жогорулатууга, чыгымдарды кыскартууга, продукциянын сапатын жана инновациялык мүмкүнчүлүктөрдү жакшыртууга мүмкүндүк берет. Мисалы, санариптик жеткирүү чынжырын башкаруу инвентарлардын артта калышын азайтып, өндүрүш пландарын оптималдаштырат, ошону менен чоң маалыматтарды талдоо аркылуу операциялык чыгымдарды азайтат, рыноктук суроо-талаптын өзгөрүшүн тез аныктоого, өндүрүш стратегияларын өз убагында тууралоого жана рынокко ыңгайлашууга болот; жакшыртылган бул реалдуу экономика ишканаларына эл аралык рынокто алардын атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн жогорулатууга жардам берет.

Санариптик экономика менен шартталган өнөр жай түзүмүн оптималдаштыруу жана модернизациялоо жолу. Санариптик экономиканын тез өнүгүшү салттуу тармактардын иштөө моделин түп-тамырынан бери өзгөртүп, өнөр жай структураларын трансформациялоого жана модернизациялоого көмөктөшүүдө. Дүйнөлүк деңгээлде санариптик жана интеллектуалдык технологияларды кеңири колдонуу ар кандай тармактарга, өзгөчө өндүрүш, кызмат көрсөтүү жана айыл чарба сыяктуу негизги тармактарга болуп көрбөгөндөй өнүгүү мүмкүнчүлүктөрүн алып келди. Өнүгүп келе жаткан экономикалык форма катары санариптик экономика салттуу тармактарды оптималдаштырууну жана модернизациялоону тездетип, ресурстарды бөлүштүрүүнүн натыйжалуулугун жогорулатууда, өнөр жай экологиясында инновацияларды жайылтууда жана ошону менен экономиканын сапаттуу өнүгүүсүнө жетишүүдө.

Санарип технология өндүрүштүн натыйжалуулугун жогорулатат жана тармактын ички түзүмүн оптималдаштырууга өбөлгө түзөт. Санарип экономикасы маалыматтык технологиялар, жасалма интеллект, чоң маалыматтар жана булуттагы эсептөөлөр сыяктуу алдыңкы технологияларды колдонуу аркылуу салттуу тармактардын өндүрүшүнүн натыйжалуулугун бир топ жогорулатты. Автоматташтырылган жана акылдуу өндүрүш линиялары салттуу кол операцияларын алмаштырып, өндүрүштүк чыгымдарды азайтып, продукциянын тактыгын жана сапатын жогорулатат. Мисалы, өндүрүш тармагында өнөр жай роботторун жана интеллектуалдык жабдууларды кеңири колдонуу өндүрүш процессин гана эффективдүү кылбастан, өндүрүш моделдерин трансформациялоого, санариптик интеллектуалдык өндүрүш системасын калыптандырууга, оптималдаштырууга жана жөнгө салууга өбөлгө түздү. өнөр жай түзүмү.

Санариптик платформалар тармактардын биргелешкен өнүгүүсүнө көмөктөшөт жана өнөр жай интеграциясына көмөктөшөт. Санарип экономикасы ар түрдүү тармактардын ортосунда биргелешкен инновацияларды жайылтып, ар түрдүү тармактардын ортосундагы чек аранын акырындык менен бүдөмүк болушуна алып келет. Санариптик платформаларды куруу аркылуу ишканалар жана керектөөчүлөр ресурстарды натыйжалуу бөлүштүрүүгө жана маалымат алмашууга жетише алышат, тармактар аралык кызматташууга көмөктөшөт жана ресурстарды бөлүштүрүүнү оптималдаштыра алышат. Мисалы, өз ара чоң маалыматтарды талдоо аркылуу тармактык платформа суроо-талап менен сунушту так дал келтирип, өнөр жай чынжырынын биргелешкен натыйжалуулугун жогорулата алат. Санариптик экономиканын бул ролу салттуу тармактардын бирдиктүү структурасын оптималдаштырып гана тим болбостон, ар түрдүү тармактардын ортосундагы терең интеграцияга көмөктөшөт жана жаңы өнөр жай экологиясын түзөт.

Санариптик трансформация өнөр жайды модернизациялоого түрткү берет жана нарк чынжырын кеңейтүүгө жана өркүндөтүүгө өбөлгө түзөт. Санариптик экономика менен шартталган көптөгөн салттуу тармактар өнөр жай нарк чынжырын кеңейтүүгө жана өркүндөтүүгө көмөктөшүп, санариптик трансформациядан өтө баштады. Санариптик технология аркылуу компаниялар оригиналдуу тармактарга негизделген жаңы бизнес чөйрөлөрүн кеңейте алышат, мисалы, интернет жана чоң маалыматтарды талдоо аркылуу жаңы рынокторго кирүү же кошумча нарк кызматтарын көрсөтүү аркылуу оригиналдуу продукциянын кошумча наркын жакшыртуу. Кошумча нарк чынжырынын мындай кеңейиши ишканалардын негизги атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн гана жогорулатпастан, ошондой эле бүтүндөй өнөр жайдын жаңылануусуна көмөктөшөт, төмөнкү өндүрүштөн жогорку өндүрүшкө, салттуу кызматтардан интеллектуалдык кызматтарга өтүүгө көмөктөшөт. Өнөр жай түзүмүн жаңыртуу үчүн санариптик экономиканын конкреттүү жолдору. Салттуу өндүрүштү санариптик трансформациялоону тездетүү жана интеллектуалдык өндүрүштү өнүктүрүү, салттуу өндүрүш реалдуу

экономиканын өзөгүн түзөт жана санариптик экономиканын келиши болуп көрбөгөндөй трансформация мүмкүнчүлүктөрүн алып келди. Акылдуу өндүрүш өндүрүштүн натыйжалуулугун жогорулатууга жана чыгымдарды кыскартууга гана эмес, ошондой эле өнүмдөрдүн жекелештирилген өндүрүшүнө көмөктөшөт. Ишканалар реалдуу убакыт режиминде өндүрүш процессин көзөмөлдөө жана оптималдаштыруу, акылдуу өндүрүш чечимдерин ишке ашыруу жана өндүрүштүн ийкемдүүлүгүн жана тактыгын жакшыртуу үчүн нерселердин интернет, чоң маалыматтар жана жасалма интеллект сыяктуу технологияларды колдоно алышат. Мисалы, кээ бир автомобиль өндүрүүчү компаниялар өндүрүш процессине автоматташтырылган конвейерди жана роботторду киргизип, рыноктун суроо-талабын болжолдоо жана өндүрүш пландарын тез жөнгө салуу үчүн чоң маалыматтын анализин колдонушту.

Айыл чарбасын санариптик трансформациялоого көмөктөшүү жана айыл чарбасын модернизациялоо деңгээлин жогорулатуу. Айыл чарбасы улуттук экономиканын маанилүү негизи болуп саналат жана айыл чарба тармагында санариптик экономиканы колдонуу айыл чарбасын модернизациялоого жана өнөр жай түзүмүн жаңылоого көмөктөшөт, интернет чоң маалыматтар жана интеллектуалдык жабдуулар сыяктуу технологиялар аркылуу айыл чарба өндүрүшү так башкарууга жетишип, ресурстарды пайдалануунун натыйжалуулугун жогорулатып, айлана-чөйрөнүн булганышын азайтат. Мисалы, интеллектуалдык айыл чарба жабдуулары топурактын нымдуулугу жана температурасы сыяктуу реалдуу убакыт маалыматтарынын негизинде так сугаруу жана жер семирткичтерди жасай алат, эмгек чыгымдарын азайтат жана түшүмдүүлүктү жогорулатат. Ошол эле учурда санариптик платформалар фермерлерге керектөөчүлөр менен түздөн-түз байланышууга, жеткирүү чынжырын башкарууну оптималдаштырууга жана айыл чарба продукциясынын сапатын жакшыртууга жардам берет.

Рыноктук атаандаштык жана кошумча нарк. Бул санариптик трансформация айыл чарба өндүрүшүнүн натыйжалуулугун гана жогорулатпастан, ошондой эле айыл чарба тармагынын чынжырын кеңейтүүгө жана айыл чарба кызмат көрсөтүү индустриясын тез өнүктүрүүгө өбөлгө түзөт.

Санариптик экономикага негизделген өнөр жай түзүмүн оптималдаштыруу үчүн негизги көйгөйлөр жана жооп берүү стратегиялары. Технологиядагы ажырым жана таланттардын тардыгы санариптик технология өнөр жай түзүмүн оптималдаштыруу үчүн зор потенциалды камсыз кылса да, технологиялык боштуктар жана таланттардын тоскоолдуктары дагы эле санариптик экономиканын өнүгүшүн чектөөчү маанилүү фактор болуп саналат. Көптөгөн салттуу тармактар, өзгөчө чакан жана орто ишканалар санариптик трансформацияда техникалык тоскоолдуктарга жана каржылык кысымдарга дуушар болушат жана жетиштүү техникалык колдоо жана таланттардын резервдери жок. Бул кыйынчылыкты жеңүү үчүн өкмөт жана ишканалар санариптик тармакта таланттарды өстүрүү жана ишке киргизүү менен бирге санариптик технологияга инвестицияны көбөйтүүсү керек. Айрыкча, жасалма интеллект, чоң маалыматтарды талдоо жана булуттагы эсептөө, илимий изилдөө жана өнүктүрүү жана таланттуу билим берүү жана окутуу сыяктуу негизги технология тармактарында санариптик технологиялар менен салттуу тармактардын терең интеграциясына көмөктөшүү үчүн күчөтүү керек.

Санариптик экономиканы өнүктүрүү масштабдуу колдонуу жана маалыматтарды алмашуу менен коштолуп, маалыматтык коопсуздук жана маалыматтардын купуялыгын коргоо негизги маселелерге айланды. Санариптик трансформацияны илгерилетүү менен ишканалар маалыматтарды башкарууну жана коргоону күчөтүп, маалыматтардын коопсуздугун жана купуялуулугун камсыздап, маалыматтардын агып кетишинен келип чыккан тобокелдиктерден жана кризистерден качышы керек. Улуттук деңгээлде маалыматтык коопсуздуктун толук ченемдерин киргизүү жана санариптик экономикада маалыматтардын коопсуздугун көзөмөлдөөнү күчөтүү керек.

Санариптик инфраструктураны куруу артта калууда айрым аймактарда, өзгөчө алыскы райондордо санариптик инфраструктураны куруу дагы эле артта калып, санариптик экономиканы ар кандай тармактарда кеңири колдонууну чектеп жатат. Өнөр жай түзүмүн оптималдаштырууга жана модернизациялоого көмөктөшүү үчүн санариптик инфраструктурага инвестицияларды көбөйтүү жана тармактын камтылышын жана маалыматтарды иштетүү мүмкүнчүлүктөрүн жакшыртуу зарыл. Саясий колдоо жана каржылык колдоо аркылуу ишканаларга жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына санариптик инфраструктуранын курулушун тездетүүгө, интернет, жогорку ылдамдыктагы кең тилкелүү жана дата борборлору сыяктуу инфраструктураны жайылтууга жана модернизациялоого көмөктөшүүгө, ошондой эле өнүктүрүү үчүн бекем базалык колдоо көрсөтүүгө шыктанышат. санариптик экономиканын.

Санариптик экономика өнөр жай түзүмүн оптималдаштыруу жана модернизациялоо үчүн кубаттуу кыймылдаткыч күч болуп саналат. Санариптик технология менен шартталган салттуу

тармактар жаңы өнөр жай экологиясын жана кошумча нарк чынжырларын түзүп, терең өзгөрүүлөргө дуушар болууда. Өндүрүш өнөр жайын интеллектуалдык трансформациялоону тездетүү, тейлөө тармагында санариптик инновацияларды илгерилетүү жана айыл чарбасын модернизациялоону тездетүү менен санариптик экономика түрдүү тармактарга болуп көрбөгөндөй өнүгүү мүмкүнчүлүктөрүн алып келүүдө. Бирок, өнөр жай түзүмүн оптималдаштыруу жана модернизациялоо технологиялык, таланттуу, инфраструктуралык жана башка аспектилерде да кыйынчылыктарга туш болуп, санариптик экономиканы сапаттуу өнүктүрүүгө жетишүү үчүн өкмөттүн, ишканалардын жана коомдун бардык тараптарынын биргелешкен аракеттери талап кылынат.

Дүйнөлүк экономикалык трансформациянын шартында реалдуу экономика менен санариптик экономиканы интеграциялоо зарылдыгы. Бул глобалдык санариптик трансформация тенденциясы экономикалык структуранын өзгөрүшүнө өбөлгө түзөт. Глобалдык санариптештирүү процессинин ылдамдашы менен санариптик технологиянын тез өнүгүшү экономиканын ар кандай тармактарынын иштөө моделине терең таасирин тийгизди. Жасалма интеллекттен, нерселердин интернетинен, чоң маалыматтардан 5G байланыш технологиясына чейин санариптик технология дүйнөлүк өнөр жай түзүмүн жана экономикалык форманы тереңдетүүгө көмөктөшүп, жашоонун бардык чөйрөсүнө киришин улантууда.

Заматта өзгөртүү. Бул контекстте реалдуу экономика салттуу өсүү моделинен келип чыккан тоскоолдуктарга жана трансформациялык кысымдарга дуушар болууда, санариптик экономика өнүгүп келе жаткан экономикалык форма катары, технологиялык инновациялардагы артыкчылыктары аркылуу реалдуу экономиканы трансформациялоого жана жаңылоого көмөктөшүүчү маанилүү күч болуп калды. ресурстарды оптималдаштыруу жана өнөр жай интеграциясы. Демек, реалдуу экономика менен санариптик экономиканын терең интеграциясы глобалдык экономиканын трансформациясына туруштук берүү үчүн зарыл чара гана эмес, ошондой эле экономиканы сапаттуу өнүктүрүүгө көмөк көрсөтүүнүн бирден-бир жолу болуп саналат. Дүйнөлүк маалыматтык технологиялардын тез өнүгүшүнүн фонунда салттуу өндүрүш, айыл чарба, энергетика жана башка тармактар продукцияны инновациялоо, өндүрүш процесстерин оптималдаштыруу жана жеткирүү чынжырын башкаруу үчүн санариптик технологияны колдоно башташты. Мисалы, кайра иштетүү өнөр жайы өнөр жай интернет жана акылдуу өндүрүш аркылуу өндүрүштүн натыйжалуулугун олуттуу жакшыртууга жетишти айыл чарба тармагында так айыл чарба технологиясы аркылуу ресурстарды жана туруктуу өнүктүрүүгө жетишти. Бул өзгөртүүлөр реалдуу экономиканы салттуу мааниде жөнөкөй өндүрүштүк ишмердүүлүк болбой калды, бирок анын санариптик технологиялар менен терең интеграциясы өнөр жайды жаңыртуу үчүн негизги кыймылдаткыч күч болуп калды.

Корутунду: Ар түрдүү өлкөлөрдүн экономикалык өнүгүү стратегияларында санариптик экономика келечектеги өсүштүн негизги багыты болуп калды. Өкмөт тарабынан сунушталган санариптик экономиканы өнүктүрүү стратегиясында санариптик технология менен реалдуу экономиканын терең интеграциясын тездетүүгө, санариптик технологияны ар кандай тармактарда, өзгөчө өндүрүш, айыл чарба жана тейлөө индустриясы сыяктуу салттуу тармактарда колдонууга көмөк көрсөтүү жана санариптик + модель. Америка Кошмо Штаттары, Кытай Эл Республикасы жана Европа Биримдиги сыяктуу өнүккөн өлкөлөр жана региондор да санариптик трансформацияны жана интеллектуалдык өндүрүштү кубаттап, реалдуу экономика менен санариптик экономиканын жогорку интеграциясына көмөктөшүүдө. Улуттук саясатты алдыга жылдыруу реалдуу экономика менен санариптик экономиканы терең интеграциялоо үчүн мүмкүнчүлүктөрдү берди.

Реалдуу экономика менен санариптик экономиканы терең интеграциялоонун маанилүүлүгү. Санарип экономикасы чоң маалыматтар, булуттагы эсептөөлөр, жасалма интеллект жана башка техникалык каражаттар аркылуу реалдуу экономиканын жаңы өнүгүү импульсун камсыздайт. Мисалы, өндүрүш тармагы өндүрүштү долбоорлоодон баштап операциялык башкарууга чейин толук санариптештирүүнү ишке ашыруу, эмгек чыгымдарын жана башкаруу чыгымдарын азайтуу жана ресурстарды пайдалануунун натыйжалуулугун жогорулатуу үчүн акылдуу өндүрүш жабдууларын жана санариптик башкаруу системаларын колдоно алат. Санариптик экономика салттуу тармактарды трансформациялоо жана модернизациялоо үчүн техникалык колдоо көрсөтөт, муну менен реалдуу экономиканы сапаттуу багытта өнүктүрүүгө көмөктөшөт.

Адабияттар:

1. Цифровая трансформация в системе формирования конкурентных преимуществ предприятия
электронный научный журнал "Вектор экономики" № 10; 2023г. Алиханов А.А. Кунназаров А.Б.
Осмонов З.А. <https://elibrary.ru/item.asp?id=55672844>

2. Концепция осознанности как основа процесса социализации в XXI веке. — Теория и практика психолого-социальной работы в современном обществе. Сб. статей участников научно-практич. Конф. 15–16 ап реля 2019 г. / Науч.ред. С.П. Акутина, Т.Т. Щелина: Арзамасский ННГУ. — Арзамас: Арзамасский ННГУ. — Арзамас: Арзамасский филиал ННГУ, 2019. — 268 с. — С. 20–25.
3. Кочетков Е.П., Забавина А.А., Гафаров М.Г. Цифровая трансформация компаний как инструмент антикризисного управления: эмпирическая оценка влияния на эффективность. Стратегические решения и риск-менеджмент. 2021;12(1):68-81. <https://doi.org/10.17747/2618-947X-2021-1-68-81>
4. Айыл чарба экономикасынын туруктуу өнүктүрүүдө экологиялык айыл чарбасынын ролу «Наука, новые технологии и инновации Кыргызстана» № 4; Бишкек, 2023 г. (стр. 180-183) Кунназаров А.Б. <https://elibrary.ru/item.asp?id=54791105>